

Pressemelding

EOS-utvalgets årsmelding for 2013

EOS-utvalget (Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste) overleverte i dag, tirsdag 1. april 2014 kl. 14.00, sin årsmelding for 2013 til Stortinget. Meldingen ble overlevert til stortingspresident Olemic Thommessen.

EOS-utvalget er oppnevnt av Stortinget for å føre kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste som utøves av eller på vegne av offentlige myndigheter til beskyttelse av nasjonale sikkerhetsinteresser. Utvalget fører sitt arbeid uavhengig av Stortinget, men avgir hvert år en ugradert melding til Stortinget om sin virksomhet i det foregående året. I tillegg avgir utvalget særskilte meldinger ved behov.

Erfaringene fra utvalgets virksomhet har også i 2013 vist at kontrollen bidrar til å sikre enkeltindividets rettssikkerhet – og til å skape tillitt til at tjenestene opererer innenfor sitt rettslige rammeverk. Generelt viser EOS-tjenestene god forståelse for utvalgets kontroll.

I årsmeldingen bes Stortinget om å avklare hvilken innsynsrett utvalget har i Etterretningstjenesten (E-tjenesten) og hvordan en eventuell tvist mellom utvalget og tjenesten om innsynsretten skal løses. Spørsmålet har bakgrunn i et vedtak i Stortinget fra 1999 om at det skulle gjelde en særskilt prosedyre for tvist om innsyn i E-tjenestens dokumenter. Dersom vedtaket fortsatt skal gjelde, mener utvalget at lov og instruks bør endres, slik at dette fremkommer eksplisitt i regelverket. Avklaringen vil være avgjørende for intensiteten i og karakteren av utvalgets kontroll med E-tjenesten.

På bakgrunn av medieoppslagene om amerikanske myndigheters overvåking i utlandet har utvalget i 2013 bedt om redegjørelser fra E-tjenesten, Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Justis- og beredskapsdepartementet, blant annet knyttet til samarbeid med andre staters tjenester og fremmed etterretningsvirksomhet rettet mot Norge. Utvalget har blant annet anmodet Justis- og beredskapsdepartementet om å kontakte amerikanske myndigheter for en avklaring av registreringen av flere nordmenn i en database tilhørende *Terrorist Screening Center*, som er en avdeling i FBI som har til formål å identifisere mistenkte eller potensielle terrorister.

Utvalget har i 2013 mottatt svar fra Justis- og beredskapsdepartementet vedrørende spørsmål om innsyn i eldre opplysninger i PST. Utvalget tok opp spørsmålet med departementet i 2010. Departementet vil ikke foreslå en lovregulering av innsyn i eldre opplysninger i PST, noe utvalget har tatt til orientering. Utvalget, som mener at det er vanskelig å se at opplysninger eldre enn 30 år skal være sikkerhetsgradert, kommer dermed ikke lenger i arbeidet med spørsmålet.

I 2013 er PST på nytt blitt kritisert for å behandle personopplysninger utenfor de etablerte arkivene og registrene. Utvalget avdekket blant annet at tjenesten hadde behandlet en stor mengde opplysninger som stammet fra fortrolig kommunikasjon mellom advokat og klient, som hadde blitt oppbevart over lang tid etter avslutning av sakene.

Utvalget er fortsatt bekymret for at saksbehandlingstiden i klareringssaker er for lang, noe både NSM og Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA) er blitt kritisert for. Manglende og forsinkede tilbakemeldinger på utvalgets spørsmål er også blitt tatt opp med NSM, noe som blant annet har gått ut over utvalgets behandling av klagesaker.

Årsmeldingen for 2013 er tilgjengelig på EOS-utvalgets nettsider, www.eos-utvalget.no.

For mer informasjon:

Utvalgsleder Eldbjørg Løwer, telefon 97 57 31 90 / 23 31 09 30